de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

Tweede Kamerfractie D66
T.a.v. mevr. mr. V.A. Bergkamp
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Afdeling Strategie

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 00 22
www.rechtspraak.nl

datum 5 februari 2020
doorkiesnummer
e-mail
ons kenmerk UIT 11926 STRA/CF
uw kenmerk n.v.t.
cc Minister voor Rechtsbescherming
bijlage(n) n.v.t.
onderwerp Aanvullend advies financiële gevolgen initiatiefwetsvoorstel van de leden Bergkamp en Van Wijngaarden tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de Wet basisregistratie personen in verband met het van rechtswege ontstaan van gezamenlijk gezag door erkenning

Geachte mevrouw Bergkamp,

Op 14 juni 2018 heeft de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uitgebracht over het initiatiefwetsvoorstel van de leden Bergkamp en Koopmans tot wijziging van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek ('BW') in verband met directe koppeling erkenning en gezamenlijk gezag voor ongehuwde en niet-geregistreerde partners.[1] Naar aanleiding van de reacties in de consultatieronde hebben de initiatiefnemers het oorspronkelijke wetsvoorstel opnieuw bezien. Dit heeft geleid tot een gewijzigd wetsvoorstel: het voorstel van wet van de leden Bergkamp en Van Wijngaarden tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek en de Wet basisregistratie personen in verband met het van rechtswege ontstaan van gezamenlijk gezag door erkenning (hierna: het 'Initiatiefwetsvoorstel').[2] Naar aanleiding van deze wijzigingen hebben de initiatiefnemers de Raad verzocht om aanvullend advies uit te brengen over de werklast-, implementatie- en IT-gevolgen van het aangepaste Initiatiefwetsvoorstel. In dit advies wordt daarom niet ingegaan op de juridisch-inhoudelijke aspecten van het gewijzigde Initiatiefwetsvoorstel.

HET INITIATIEFWETSVOORSTEL

Het Initiatiefwetsvoorstel bewerkstelligt gezamenlijk gezag van rechtswege voor ongehuwde partners bij erkenning van een kind door de volgende wijzigingen ten opzichte van de huidige wettelijke regeling

[1] Raad voor de rechtspraak, Advies Voorstel van de leden Bergkamp en Koopmans tot wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek in verband met directe koppeling erkenning en gezamenlijk gezag voor ongehuwde en niet-geregistreerde partners, 14 juni 2018 (2018/20).
[2] TK 2019-2020, 34 605, nr. 5 en TK 2019-2020, 34 605, nr. 6

door te voeren:
1. het wegnemen van het onderscheid tussen (kinderen geboren uit) gehuwde ouders enerzijds en (uit) ongehuwde ouders anderzijds met betrekking tot de uitoefening van het gezag;
2. het zodanig aanpassen van het Burgerlijk Wetboek dat de bepalingen beter aansluiten op de huidige maatschappelijke verwachtingen;
3. het wegnemen van de problemen die door de huidige regelgeving worden veroorzaakt;
4. het beter waarborgen van het belang van het kind.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[3]

ADVIES

Hoewel dit advies beperkt is tot de werklast-, implementatie- en IT-gevolgen van het gewijzigde Initiatiefwetsvoorstel voor de Rechtspraak, hecht de Raad eraan zijn waardering uit te spreken voor deze nieuwe versie van het Initiatiefwetsvoorstel. De regeling is in de aangepaste versie aanzienlijk vereenvoudigd en de Raad is verheugd te zien dat veel suggesties uit zijn advies van 14 juni 2018 door de initiatiefnemers zijn overgenomen.

Het Initiatiefwetsvoorstel sluit aan bij de veranderende maatschappij waarin steeds meer mensen bewust samenwonen en kinderen krijgen zonder gehuwd te zijn. Door te voorzien in een directe koppeling van gezamenlijk gezag door erkenning komt het Initiatiefwetvoorstel tegemoet aan een breed gedeelde maatschappelijke behoefte aan vereenvoudiging van deze regeling.

WERKLAST

Naar verwachting leidt het gewijzigde Initiatiefwetsvoorstel niet tot substantiële werklastgevolgen voor de Rechtspraak. Daarbij zijn de volgende effecten in aanmerking genomen:
- minder aantekeningen gezamenlijk gezag;
- minder verzoeken ten aanzien van vernietiging van de inschrijving in het Centraal Gezagsregister (het 'CGR') met misbruik DigiD;
- meer verzoeken eenhoofdig gezag;
- meer verzoeken vervangende toestemming erkenning;
- nieuwe berichtenstroom tussen de ambtenaar van de burgerlijke stand (de 'ABS'), de Rechtspraak en het college van B&W als bedoeld in artikel 1:251b lid 2 sub a en b BW.

[3] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

IMPLEMENTATIE- EN IT-GEVOLGEN

Naar verwachting zullen de werkzaamheden ter invoering van het Initiatiefwetsvoorstel, naast summiere aanpassingen van rechtspraak.nl en de relevante brieven en formulieren, bestaan uit aanpassing van het CGR: voor nieuwe rechtsfeiten moeten nieuwe beslissingscategorieën in het CGR worden toegevoegd. Daarbij zullen de in het CGR te registreren berichten door middel van veilig mailen door de ABS naar de griffie worden verzonden. Indien voor een andere mogelijkheid gekozen wordt dan veilig mailen, brengt dat hogere kosten met zich mee en komt de Raad hier te zijner tijd weer op terug.

De implementatiekosten/IT-kosten zullen naar verwachting onder de € 200.000 blijven en zijn daarmee niet substantieel. Hierbij past echter wel de kanttekening dat de Raad er vanuit gaat dat er geen koppeling/toegang voor gemeenten tot het CGR gerealiseerd hoeft te worden. Ook gaat de Raad er vanuit dat er geen synchronisatie plaats hoeft te vinden van het CGR met de Basisregistratie Personen. Mocht dit wél aan de orde zijn brengt dat hogere kosten met zich mee, en behoudt de Raad zich het recht voor om op de in dit advies geschatte kosten terug te komen.

CONCLUSIE

De Raad kan zich op hoofdlijnen verenigen met het Initiatiefwetsvoorstel en spreekt daarvoor zijn waardering uit.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Initiatiefwetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Initiatiefwetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Initiatiefwetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Initiatiefwetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. H. Rappa-Velt
Lid Raad voor de rechtspraak